

DIADA DE SANT JORDI

Dimecres, 23 d'abril 2026

de 10 a 12.45h pel matí i de 16 a 19h per la tarda

D'ON VE LA LLEGENDA DE SANT JORDI?

L'evolució de la rondalla, que van expandir el croats, va ser un 'best-seller' medieval i Joan Amades va adaptar.

Un dels trets més distintius de la diada de Sant Jordi és la llegenda, que tothom sap. Cada 23 d'abril proliferen representacions de tota mena que l'expliquen, se n'editen llibres infantils i també és ben present en la nostra història de l'art. Però la llegenda de sant Jordi és un relat que té gairebé 2.000 anys d'història i que en tots aquests anys ha estat notablement desvirtuada. Arrenca amb les persecucions cristianes durant l'imperi romà, i hi intervenen les croades, un dels llibres més difosos de l'edat mitjana i el folklorista Joan Amades.

Per una banda, hi ha la vida del sant, un militar romà del segle III d'origen grec convertit al cristianisme i mort en martiri per no haver volgut abjurar de la seva fe. Tot i que la historicitat del personatge és molt discutida, els fets van passar a l'Orient Mitjà i se'n va estendre el culte tant entre el cristianisme com en l'islam. Amb l'arribada de les croades del segle XII, els soldats el van agafar per referent i, en tornant als seus regnes europeus, se'n va expandir el culte. Això explica per què sant Jordi és el patró de Catalunya però també de més indrets, com ara Anglaterra, l'Aragó o Portugal.

Tanmateix, la llegenda en què s'inclouen els episodis de sant Jordi, el drac i la princesa no va aparèixer fins al segle XIII, dins de la Llegenda àuria. Aquest llibre, escrit pel frare dominic Lacoppo da Varazza, va ser un autèntic best-seller medieval. És una obra hagiogràfica on s'expliquen les vides de més d'un centenar de sants, entre les quals hi ha la de sant Jordi. Aquest llibre, que va tenir una gran influència i es va difondre per tot Europa, és un clar exemple d'obra 'augmentada': en les successives versions i traduccions que se'n van fer, les vides dels sants es van desvirtuant i s'arriba a passar de les 180 històries originals a més de 400.

L'impuls de la Llegenda àuria es va allargar durant tota l'edat mitjana i va ser font d'inspiració de diversos escriptors i artistes. També és arran d'aquest llibre que sorgeixen nombroses llegendes guerreres en què sant Jordi apareix miraculosament fent costat als guerrers cristians en el moment decisiu de la batalla. És el cas de la presa de la ciutat d'Alcoi i més versions en què sant Jordi intervé en favor dels comtes catalans i reis de la Corona d'Aragó. Durant aquest període, el 1456, sant Jordi també fou declarat patró oficial de Catalunya.

L'altre gran estudiós que va documentar la llegenda de sant Jordi va ser el folklorista Joan Amades al Costumari català. La versió que va aplegar al segle XIX té un seguit de trets que són únics de la versió catalana, fruit d'un lent procés d'adaptació que va durar segles. El primer és la localització: el nostre relat no passa a Silene (Líbia), on el va situar Lacoppo da Varazza, sinó a Montblanc, i en algunes versions, a Rocallaura. I el segon matís és que la nostra tradició oral explica que, una vegada mort el drac, les gotes de sang que arribaven a terra es convertien en un roser que floria amb profusió i del qual el cavaller va agafar la flor més formosa per obsequiar la princesa abans de desaparèixer.

**Obsequi d'un llibre a les nostres sòcies
(caldrà presentar el carnet del 2026)**

